

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Quando liceat, vel opus sit, non tacere, sed dicere aliquid, ad sui
defensionem. Cap. VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

strasi pepercimus; obliuiscamur & nos iniuriarum nostrarum propter Deum. Si inquit, impius erit penitentiam ab omnibus peccatis suis & c. omnium iniquitatum eius, quas operatus est, non recordabor. Ut ergo id assequamur, tenemur & nos obliuisci omnium iniuriarum, quae nos afflixerunt, praesertim cum a melioribus ethnicis id obseruatum legamus. De Iulio Caesare scribit Cicero, eum nihil obliuisci solere, nisi iniurias: siue hoc dixerit Caesarem laudando, siue fidei eadem adulando, inquit S. Augustinus. Et de Phocione innocentiissimo, damnato ad mortem hausto veneno accersendam, scribit Aelianus: Cum ei licitor poculum obtulisset, rogatus a propinquis quidnam filio mandaret, respondit: Mando ei, ut obliuiscatur potus huius, quem nunc ab Atheniensibus oblatum bibo. Sed proh dolor! Christiani multi & Religiosi, ut dicebat B. Thomas Morus, non tantum non obliuiscuntur acceptularum iniuriarum, sed beneficia accepta inscribunt pulueri, maleficia marmori insculpunt: ex quo nunquam delebuntur, semper manebunt expressa. Non erat horum e numero Abbas Achilla, quae cum quidam vidisset sanguinem expuentem, & requisisset, quid hoc esset, respondit sermo erat fratris, qui me contristauerat. & repugnauit, ne illum dicerem, sed petius Dominum, ut tolleretur a me, & factus est ille sermo sanguis in ore meo. & postquam expui, requieui, sed & ipsam tristitiam & sermonem illum oblitus sum. Haec est tessera filiorum Dei. Hinc S. Hilarius ponderans illa Christi Domini verba: Beati pacifici, quoniam filij Dei vocabuntur. Pacificorum, inquit, beatitudo adoptionis est merces: Patens enim omnium Deus est. Neque aliter transire in nuncupationem familiae eius licebit, nisi obliuione: earum rerum assumpta, quibus possumus offendi.

Septuagesimo. Si hoc Opusculum leget aliquis mundanus, motua supernaturalia non curans, sed magis humana, sileat & ille, dum patitur aliquam iniuriam, & sibi putet scriptum a Seneca aptum pro hac re consilium, etsi minus verecundum, sed talia placent secularibus mundanis, id est ut illos quoque iuuent; hoc scribo: Quid stultius homine verba metuente? Eleganter Demetrius noster solet dicere: Eodem loco sibi esse voces imperitorum, quo ventre redditos crepitus. Quid enim, inquit, mea refert, sursum isti an deorsum sonent? Quocirca dementia est vereri, ne insameris ab infamibus.

CAPVT SEPTIMVM.

Quando liceat, vel opus sit non tacere, sed dicere aliquid in defensionem sui?

Quamuis licitum sit perfectionis Euangelicae, praesertim in Religioso statu, studiosis, silentio premeri iniurias, & famae iacturam pati, sunt tamen varij casus, in quibus sine pra-

iudicio perfectionis loqui licet, imò cum merito declinare tribulationem. Persecutio, inquit S. Bernardus, & temporalis omnis aduersitas pro loco & tempore prudenter aliquando fugienda erit. In primis si ex manifestatione tuarum tribulationum spes esset, te apud aliquos in minore fore opinionem; si iis tuas manifestares cruces, omnino eas manifesta; ita tamen, ne quid patiantur etiam in opinionem malam auctores vel cooperatores tuarum afflictionum. Talis enim manifestatio praebet nouam materiam crucis, & humiliationis, scilicet decrementum bonae apud eos opinionis, vel iacturam illius. Solent enim multi leues, & inconsiderati in ferendis iudiciis, hoc ipso male de altero opinari, quod sciant aliquid eum passum, vel pati, & putant non sine causa talia passum.

Praeterea sunt alij casus, in quibus nullo modo tacendum est sed adhibenda iusta, & vera excusatio, & repulsio infamiae, ac propriae famae defensio. Quod quandoque sub obligatione peccati tenentur praestare, ad amouendam a se infamiae notam, uti & Theologi, & Juris petiti docent, qui consulendi sunt.

Ego hic aliqua adferam hac de re, ne indiseret humiliatorem sui querentes, nimiam taciturnitate usi, vel Ordini, vel Domicilio, quod inhabitant, noceant, vel alios a pietatis studio, suae dedecore infamiae, iusta propugnatione non absterlo, absterreant.

In primis supponenda est certa, & communior doctrina Theologorum, quemuis, etsi sit dominus famae suae, ut etiam docet S. Thomas, (ideoque potest aliquando sine peccato se infamare manifestando peccata ex causa rationabili, siue humilitatis, siue alia, uti fecerunt S. Augustinus, S. Anselmus, & alij a me citati in Opusculo de Confusione sui quaerenda cap. 5.) tamen peccare se infamando, si sui infamatio redundaret in infamiam vel filiorum, vel Confanguineorum, vel familiae, vel Religionis, aut domicilij in quo habitat. Item si esset causa scandalis, vel ruinae aliorum: item si bona fama esset se infamanti necessaria ad munus suum publicum (quale est Praelatorum & Superiorum) obsequendum. Ita communiter docent Theologi h.

His suppositis, Dico. In iis casibus adhibendam esse defensionem famae propriae, per veram & iustam sui defensionem, & excusationem, & informationem de rei veritate, in quibus non licet se ipsum infamare.

Primo itaque, dum Superior te interrogat ut rei seriem partes, narta, & nullam te, & circumstantia omilla, quando vel expresse, vel per certa signa Superior indicat, se cupere scire rei veritatem: quia in hoc casu silentium tuum esset manifesta inobedientia, non meritoria, sed reatum culpae secum trahens. Et ita S. Bonauentura, vetans defensionem sui post culpam commissam,

ppp 2

254
l. 3. in raris palmarum.
255
2. 2. 2. q.
6. 4. 2. 5. ad
3. & clarus q. 73.
2. 4. ad 1.
Soc. l. 4. de iust. q. 2.
2. 3.
Lect. l. 2.
c. 5. n. 59.
Fluc. tr.
40 nu. 33.
Bonac. de rest. disp. 2. q. 4. p. 1. c. 10. n. 2.
Molin. tr. 4. de iust. d. 2. Valenc. 2. 2. d. 5. q. 10. p. 1.
Raynaud. de virt. & vit.
256
1. 3. l. 3. c. 1. num. 112.
b. Soc. l. 4. q. 6. a. 3. ad 4.
Mol. disp. 37. de iust. Rebel. q. 1. num. 2.
Lect. l. 2. c. 2. dub.
6. nu. 23.
Filoc. tr. 40.
Spec. disc. p. 2. c. 2. 6.

missam, ed, quod, dum illa defenditur, iudicio S. Gregorij Papæ, geminatur, monet, vt innocentia nostra corripient nos ostendatur cum reuerentiâ, si fuerimus requisiti. Hoc ipsum antiquior suadebat S. Dorotheus: Si audieris, inquit, dici te fecisse rem aliquam, quam non feceris. &c. & interrogatus fueris, verumne sit, quod fecisse dixeris &c. rem omnem ordine suo cum veritate manifestâ.

237. Secundo, Si tui acculatio & infamatio vel officio tuo (si Superior sis, aut aliud æquiualens officium obeas) noceret, vel rectæ administrationi tui muneris, vel Communitati, aut Ordini, vel Domicilio tuo, esset causa, aut occasio, quæ alios induceret ad deferenda vel negligenda, vel tepidè tractanda virtutis studia, & Religioſæ vitæ disciplinæ rigorem debitum minuendum, vel si ob id ineptus redderetur iudicio credulorum ad occupationes promouendæ Diuinæ gloriæ in aliis, debes te, & tua in te damnata, vel saltem iniquè accusata, verâ purgatione & excusatione defendere, etiam non rogatus, nec interrogatus. Tunc locum habet illud dictum Demosthenis: Qui nullius sibi culpa conscius est, si taceat, silentio ipso prauorum & nefandorum particeps esse videtur. Quocirca bene S. Chrysostomus monuit: Oportet suspiciones prauas, statim atque exorta fuerint, intercidere, ac nihil prorsus omittere earum rerum, quæ prauam de te opinionem delere possint. Neque id vitio verti debet: Libertas enim ea loquendi, inquit S. Ildorus Pelusiota, quâ iusti viri pro iustitiâ suâ vsi sunt (in Sacra Scripturâ, vel Iob & Elias & Paulus, & alij) non à fastu, & arrogantia, sed à necessitate nata est. Hoc enim ne in se commadit affici viderentur, huiusmodi voces expressit. Et in grauissimis tentationibus derelictis, ne ob improbas & sceleratas actiones calamitatibus premi viderentur, vitam suam exponere necesse habuerant. His in calibus locum habet illud Spiritus sancti monitum: Curam habe de bono nomine. Fama enim bona, vt ait Caſetanus, necessaria est nobis, tum propter nos, quia facit nos idoneos ad officia rectè obeunda; tum propter proximos, ne offendantur, vel nostro inficiantur exemplo. Hinc S. Bonauentura, eum commendasset silentium Nouitiorum in obiectis criminibus, subiicit: Si vera criminationes obiectæ & non purgata possent alios scandalizare, tum humiliter indicandum paucis verbis & modestis, quod non sis tibi conscius eorum, de quibus accusaris. Et ita S. Thomas quoque docet, non patiendum, esse detrimentum nostræ famæ, si hoc vergat in periculum aliorum. Et alibi idem Sanctus Doctor demonstrat, absque dispendio non modò iustitiæ, sed etiam perfectionis, Religiosos, cum ita posset utilitas publica, licitè resistere iis, qui illos infamant. Quod quidam Religiosorum hostes eo tempore inficiabatur, quod in simili Iulianus Apostata, Christianorum hostis, teste S. Nazianzeno, circa Christianos callabatur, nimirum, debere eos, sicut agnos coram tondentibus, vel etiam deglabentibus, file-

te, & famæ laſionem non curare. Vnde S. Augustinus Crudelem appellat eum, qui confidit vitæ suæ, & conscientiæ, negligit famam suam. quam Æschynes ait esse rem propè diuinam, efficereque beatissimum, cui obitergit, sentit Pindarus. Hanc ob causam prudenter fecit Anna, dum ad contumelias ancillæ tacuit, ad contumeliam verò Heli, eam tanquam ebriam increpantis, respondit, & se coram illo, tanquam Sacerdote & personâ publicâ purgauit. Sic & Iob septem integros dies multis verbis lacellitus ab amicis, tacuit, quando verò vidit necessitatem loquendi, se defendit. Nam, vt ait Spiritus sanctus, Est tempus tacendi, & tempus loquendi. Ideo S. David, vt ponderat S. Gregorius Papa, non parietem, sed ostium ori suo poni petit, quod videlicet aperitur & clauditur. Vnde nobis descendendum est; quatenus os districte & congruo tempore vox aperiat, & rursum congruo taciturnitas claudat. Hoc esse proprium Sapientis, ait Ecclesiasticus: Homo sapiens tacebit vsque ad tempus. Nam, vt monet S. Ambrosius, Si pro otioso verbo reddemus rationem, videamus, ne reddamus & pro otioso silentio. Non esset autem tantum otioſum silentium, sed etiam perniciosum, si dum esset necessaria nostri purgatio, & defensio, illam silentio clauderemus. Sic Christus Dominus non semel defendit, & excusauit se (alias silentio premissis iniquas accusationes) vnde cum dictum esset: Demonium habes. Respondit: Ego demonium non habeo. Et tempore Passionis: Si bene locutus sum, cur me cadis? si male, testimonium perhibe de malo. Et de Sanctis idem testatur B. Laurentius Iustinianus: Quis accusatus iniuste, puritatem suam veritatis clypeo non defendit: Quis intortas calumniarum sagittas in suos aduersarios non retorquet? Parum dixit hic sanctus Præsul: plus addidit: Quis Sanctorum, ad profectum caterorum, famam suam neglexisse cognoscitur? Et alio in loco, cum copiose docuisset, non esse expectandam gloriam & laudem priuatam, subdit: Huic tamen nequaquam aduersatur sententia, si quidam Sanctorum visi sunt propriam relasse famam. Id verò minimè propter se egerunt; sed prorsus pro gloria Christi, vt videlicet in ipsis non mimueretur gloria Dei, que aliquantum minorari videretur in terris, quando iis qui ab hominibus lumen esse creduntur, & per iustitiam incedere semitas, ex operibus nimis rectis, seu ex obortâ infamia maculâ, ab illis qui exteriora iudicant, tenebra esse arbitrantur. Hinc est, quod accuratissimè Sancti & amici Dei, famam suam impollutam laudabiliter conuersando custodire conantur (non vt dictum est) pro se ipsis, sed pro honore Dei, proximorumque, salutarum, qui vbique adificiantur in bono, & promouentur ad bonum, considerantes com mendabilia acta eorum atque Diuinam laudant bonitatem, que prestat homini, vnde ipsa laudetur. Nam & veritas in Euangelio hoc insinuare voluisse videtur, cum dicit: Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona; & glorificent Patrem meum, qui in calis est. Petrus quoque inquit: Conuersationem vestram habentes bonam

ferm. 18.

237.

238. or. pro falsa legatione. l. 7. de Sacerdotio.

1. 2. epist. 279.

Eccli. 47. 15.

259. in 2. 2. q. 73. a. 2. & 3.

de infor. Nouitior. par. 1. c. 6.

a. 2. q. 73. a. 4. ad 1. opusc. 19. c. 14. & 20.

or. 3. num. 64.

l. 49. c. 1. de diu. fis. or. in Tit. march.

in Olym. ode 7.

Joan. 8. 14. de infor. & regim. Prælat. 12. col. 1.

de infor. & regim. Prælat. 12. col. 1.

de b. vid. 21. d. ded.

1. Pet. 1. infor.

inter gentes, ut in eo, quod detrahant de vobis, tanquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos considerantes, glorificent Deum & Patrem in die visitationis. Clare igitur perspicue, omnes, qui ambulant in veritate, & Deo in cordis simplicitate famulantur, non propriam ex his, que agunt, querunt gloriam, sed Conditoris sui, de cuius virtute munere agnoscent se irreprensibiliter vivere.

160. Copiose hanc rem & erudite explicavit S. P. N. Ignatius in Epistola ad Ioannem Auilam, sanctimoniam & Apostolicam eloquentiam laude eodem tempore celeberrimum virtutis Magistrum, data anno 1549, quam cum tantum laudavit, non etiam retulerit in Primam Historiam Societatis nostrae Partem, Nicolaus Orlandinus, eam hoc loco, ad verbum laudè reddidit inferam,

Admodum Reuerende Domine in Domino nostro.

Summa gratia, & amor eternus Christi Domini Nostri, R. V. salutet, & visitet sanctissimis domibus & gratiis spiritualibus.

Cum diuersis vicibus intellexerim, à diuersis Nostri, continuum sauiorem, & adeo intensam charitatem, qua profusa est R. V. hanc minimam Societatem, visum est mihi in Domino Nostro, scribere hanc Epistolam, duas ob causas: Primum, ut exhiberem signum gratitudinis & integrae cognitionis, agendo intensas gratias Deo Nostro, & R. V. in eius Sanctissimo Nominis, pro omnibus ad maiorem gloriam sua Diuinae Maiestatis, & ad maius augmentum & deuotionem nostram, qui sumus R. V. Atque ita hoc agnoscent, cum tota deuotione mihi possibili, me R. V. offero, tanquam unum è suis (allegados) filiis spiritualibus in Domino nostro, ad faciendum plenam voluntate, quicquid mihi ab illa fuerit ordinatum, in Domino omnium, & sua Diuina Maiestas mihi vires dederit ad hoc. Nam id faciendum persuadere mihi, multum in ipsius Diuinae voluntate, tum satisfaciendo aliquam ex parte ei, quae tantopere teneor, obligationi, tum quia seruendo eis, qui sunt serui Domini mei, puta me seruere eidem Domino omnium. Secunda scribendi causa est, quia quandoquidem R. V. intellexit aliquam de Nostri in Domino nostro sauiorabilia, mihi visum est, in sua Diuina Maiestate iustum esse, ut etiam intelligat contraria. Quamuis sperem sine dubitatione, cum sit maius exercitium pro illis, ex omnibus redundaturam maiorem gloriam Diuinam. Salmantica (ut nobis scribitur à Nostri) acciderunt, & accidunt multa contradictiones, quorundam Patrum Dominicanorum, motorum, quem admodum credo, magis bono zelo, quam scientia debita. Et haec contradictio durat per decem menses: & ex literis denud datis 25. Nou. & 2. Decembris praeteriti colligo, eam magis auctam, & adeo extra terminos, ut coacti fuerimus & prouidere, quemadmodum S. Augustinus & alij multi sancti Doctores nobis ostendunt, S. Augustinus de viduitate dicit: Nobis est necessaria vita nostra, alius fama nostra. Chrysostomus supra Mattheum. Discamus illius exemplo nostras quidem iniurias equanimiter ferre, Dei autem iniurias nec vsque ad auditum sufferre. Hieronymus Epistola contra Rufinum. Nolo quinquam in crimine Heresis patientem esse. S.

Thomas 2. 2. q. 72. a. 3. Tenemur habere animum paratum ad contumelias tolerandas, si expediens fuerit: quandoque tamen oportet, ut contumeliam illatam repellamus, maxime propter duo: Primum propter bonum eius, qui contumeliam infert: ut videlicet eius audacia reprimatur, & de caetero talia non attentet, secundum illud Proverbiorum 26. Responde stulto, iuxta stultitiam suam, ne sibi sapiens videatur. Alio modo propter bonum multorum, quorum profectus impeditur, propter contumelias nobis illatas. Vnde Gregorius supra Ezechielem hom. 9. Hi quorum vita in Exemplo imitationis est posita, debent si possunt, detrahentium sibi verba compefcere, ne eorum praedicationem non audiant, qui audire poterant. & ita in prauis moribus remanentes, bene vivere contemnant. S. Bonaventura in Apoleget. Cum debeatis omnia vobis mala illata, patienter sustinere, & nullam super his querimoniam facere, vel mouere, quid est, quod non id facitis: sed etiam non contenti Episcoporum iudiciis, obinetis à Sede Apostolica Indices & Conseruatores, & ad illos quoslibet molestantes vos, etiam leuiter, citatis, & grauius laboribus & expensis: donec satisfaciant vobis, pro velle vestro contra Apostolum ad Corinthios: Delictum est in vobis, quod iudicia habetis. Responso iniurias & molestias, ex quibus aliud malum non sequitur, nisi quod illa hora sentiri potest (ut sunt verba probrosa, vel damna veritas, vel verbera, & similia) Religiosi equanimiter sustinere debent, quia nihil aliud adferunt nocuenti: sed vbi possunt grauiora damna subsequi, videlicet animarum grauiora nocuentia, ibi non est expediens tolerare. Casetanus in Summa, famam propriam falso ereptam negligere, tunc est peccatum, cum alius hoc nocet, seu nocere timeatur. Nam fama propter alios, nobis necessaria est. Et in tali casu dicit Augustinus: Qui confidens conscientia, negligit famam, crudelis est, quia aliorum animas occidit. Atque ita cogitamus procedere pro maiori gloria Diuina, prius cum omni submissione & amore, mittendo prius illis vnam Epistolam, cuiusdam Cardinalis, qui videtur multum posse apud illos. Secundo, praesentando illis patentes quasdam eorum Generalis. Tercio si prima duo non sufficient, iuxta id, quod Deus Dominus noster, & caritas erga nostros proximos nos obligat, & ad adiuuandas vires inimici natura nostra humana, qua id scadet personis, quamuis doctis, cum sint Religiosa & creata ad maiorem gloriam Diuinam, procedetur in vigore cuiusdam processus punitiuis & diplomatis Papa, uti R. V. videbit. Vt praemonita de omnibus R. V. habeat maiorem materiam ad commendandum nos seruenter Domino Deo nostro, in suis sanctis sacrificiis, & deuotis orationibus: ut sua Diuina Maiestas dignetur dare suum Diuinum sauiorem & auxilium illi parti, vnde sua maior gloria & laus poterit redundare in perpetuum. Aliud enim mediante eius gratia non querimus nec desideramus. Cui ob hoc, & omnia alia sit gloria semper, sine fine, & qui ex sua infinita & summa bonitate nobis velit dare suam gratiam completam, & eius sanctissimam voluntatem agnoscamus, & illam integre impleamus. Roma 24. Ianuarij 1549.

Probauit suo calculo Ioannes Auila S. Ignatij

Or. l. 1. n. 70. 120. l. 2. n. 47. 48. & seq. l. 6. n. 8. l. 8. n. 44. 54. l. 15. n. 34. 43. ep. 29. fo. 5. c. 7. & to. 6. c. 17.

Or. l. 1. n. 70. 120. l. 2. n. 47. 48. & seq. l. 6. n. 8. l. 8. n. 44. 54. l. 15. n. 34. 43. ep. 29. fo. 5. c. 7. & to. 6. c. 17.

ep. 63. 73. 75. 164.

ep. 12. ad Alypium & 22. ad Albinam.

l. 3. nu. 21. Rol. pag. 569. col. 2.

262.

l. 3. nu. 54.

l. 3. nu. 18. 23.

l. 3. ep. 9. seu. ep. 65.

263.

tijudicium, & hoc ipsum ei suavit. Hinc S. Pater in more habuit nascentis Societatis initio, suam & suorum famam iniquè laceratam tueri, & conquisitis, multorum testimoniis, de sua suorumque innocentia & autoritate Apostolica Sedis. Edoctus fuit magnorum Sanctorum exemplis, qui famam suam, ne suis nocerent officii & progressibus, valde defenderunt, & verbis & scriptis. Ita S. Cyrillus in simularus heresis, purgavit se per Epistolas, quæ extant in Actis Concilij Ephesini, à nostro Theodoro Peltano collectis, & in fine libri illius de Incarnatione Vnigeniti.

Sic S. Basilii ambitionis & hæresis, notam sibi à Neocæsariensibus instam abolere conatus est per Epistolas, & Orationem, cui hic præfixus titulus: Aduersus eos, qui calumniantur, quod tres Deos colamus. Eodem modo S. Augustinus de Avaritiâ, & de Pelagianorum hæresi accusatus, defendit se in Epistolis, & coram populo in concione, teste Possidio in eius Vita, & contra Iulianum.

Et S. Antonius Magnus pro Ariano proclamatus, quòd hanc se infamiam pelleret, relicta eremi solitudine, Alexandriam vsque descendit, & publicè hæresim Arianam, Fidei Catholice professione manifestatâ, detestatus est, teste S. Athanasio in eius Vita. Et Agathon apud Rufinum: falsò reprehensus à quibusdam, quali nimia vitio teneretur superbia, & despiceret alios, ac pro nihilo haberet, & detraheret alios, & fornicationis vitio laboraret, humiliter factus est, se horum omnium confitemi, etsi verè non esset, sed eum etiam hæresis insimularant, constans negavit hac se labe esse fœdatum, quia hæresis separatio est à Deo.

Didicerunt hoc Sancti à Christo Domino, qui etsi constitutus coram Anna, Pilato, & Herode tacuisset, tamen cum tanquam ambitiosus & arrogans haberetur, respondit: *Si ego glorifico me ipsum, gloria mea nihil est: est Pater meus, qui glorificat me.* Et plura alia in eodem capite respiciendo, & refutando aduersarios dixit, negans se esse Samaritanum & demonium habere, & falsa loqui. Sic cum coram Anna inrepatus esset, tanquam irreuerenter allocutus Pontificem: *Si malè, inquit, locutus sum, testimonium perhibe de malo: Si autem bonè, cur me cadis? nolebat enim irreuerentiam erga Sacerdotale munus sibi adscribi, vt obseruauit S. Cyprianus; docere volens Sacerdotes, etiam malos, honorandos.*

Verùm cum amor nostri inordinatus obfuseret rationem, non est facilè timendum ex nostri infamiatione damnum in alios deriuatum iri. Nam experientia in multis Dei seruis duo docuit: Primum, multis non profuisse excusationem, nec per eam infamiam incendium aliorum maledico ore excitatum, potuisse restringi: defensionem verò sui, multorum meritotum, & coronarum celestium occasionem &

materiam abstulisse, maiori damno, quam sine naufragia multorum auri talentorum; si res iuxta rationes æternas, & Dei, ac celestium iudicia æstimetur.

Alterum, aliis verè Deum colentibus grauissimè infamatis famæ iacturam, nec officiorum publicorum ritè obeundorum munus, nec animarum lucra impediuisse. Ne ergo hac in te proprius amor tibi imponat, non facilè ad defensionem tui te proripias. Res enim, vt ait S. Basiliius, *omnium difficillima est se ipsum cognoscere & curare, propterea quòd naturaliter se ipsum quisque amat, & quilibet, propterea quòd in seipso propensum, in veritatis iudicio falluntur.* Idque tantò magis, quantò profundius insulam habent famæ & gloriæ, & excellentiæ inordinatam cupiditatem, quæ, vt docent Sancti, origine & peccato prima, in conspectu vltima, & vt dicebat Plato & Simplicius, est vestis, quæ omnium vltimò exiit. Si tamen plenè exiit. Ideoque vehementer velat etiam mentis oculos & perturbat, ne certò discernere possit, quando sit locus iusta excusationis. *Quemadmodum enim nostri corporis oculi, inquit S. Diadochus, cum sani sunt, cuncta possunt cornere, etiam culices in aere volitantes, cum verò turbati sunt, aut humore quodam suffuso septi, si quid in eorum aspectum incurrat grande, hoc venienter cernunt, minuta verò non sentiunt, sic se habet anima, si ardorem ex cupiditate mundi collectum, studiosè resistere; & contra si perseueret in cupiditate mundi.*

Vt ergo securius rem transigas, præmissa longa ad Deum præcatione, constituas te in æquilibrio, & potius ad silentium, quam tunc in te, quam ad tui propendeas defensionem, & tandem à Superiore vel Confessario tuo consiliam pete, & quòd iusserint, exequere. Ab eo tamen potius pete consiliam, quem putaueris magis propensum ad suadendum silentium, quam defensionem, vt fecit noster P. Balthazar Alvarez, qui in publico Provinciæ Conuentu reprehensus tacuit, vt quidam ei iusserat, etsi alter etiam iussisset, suam vt innocentiam verà excusatione defenderet.

Tertio Potes, & debes loqui (laesisset ab aliquo verbis conuitium vel contumeliam spirantibus.) Non quidem exprobrando ei, aut te defendendo, sed ex crucis amore approbado eius contra te dicta, tanquam tibi conuenientia, vel ob peccata præterita, vel etiam ob causam supernaturalem, ob quam Sanctos legimus similia locutos. Extant huius præ loquacitatis præstantia exempla in vitis Patrum. Inprimis de Abbate Agathone, quem cum adissent quidam, probandi gratia, an irasceret dicunt ei: *Tu es Agathon: Audiuimus de te, quia fornicator es & superbus.* Et ille respondit: *Etiamsi sic est. Et dixerunt ei: Tu es Agathon verbosus, & detractor? Et respondit: Ego sum. Hæresim tamen sibi imputat am iustâ defensione à se reiecit, ob causam loco supra citato allatam. Aliud exemplum extat ibidem alio in loco de Ioanne Abba-*

6. 8. An. l. 1. 16. Ru. nu. Ro. 63.

264. c. 13. Cass. 265. 3. l. 1. 1. delumino bono c. 2. 3. S. Prosper. hb. epist. Cass. l. 1. in l. c. 1. Simpl. ad c. 48. Ba. ch. Ep. c. 17. c. 17. 266. l. 5. libel. 10. n. 10. Rufin. 1. nom. 91. Rol. v. p. 569. col. 2.

6. Et S. Antonius l. 7. libel. 16. n. 7. Ruf. l. 3. num. 92. Rolv. p. 630. n. 3. Abbatre Breui: quem cum circumdedissent. Fratres, exquirentes ab eo singuli de cogitationibus suis, quidam Senex hoc videns, accensus inuidia, dixit ei: Surricula tua, Abba Ioannes, veneno est plena. Et respondens ei Abba Ioannes: Ita est Abba. Hoc autem dixisti, quia ea que sunt foris tantummodo vides: si autem videres quae intus sunt, quid esses dicituruse

CAPVT OCTAVVM.

De aliis modis ferendi a quo animo Crucem Christi, seu tribulationes.

267. Prima. Noli cessare a bene ceptis propter linguas & persecutiones aliorum. Sic dicit Sanctissima Maria S. Brigita: Quando, inquit, videris aliquos esse impatientes, ponit aduitorio Dei, custodiam ori vestro, nec dimittatis bona incepta propter verba impatientia, (scilicet quae contra vos profectantur, & propter facta, verbis peiora, quibus impetimini bene operantes.) Quoniam quidem & Apostoli cum predicabant, verberati continuo, mancipati vinculis, non post periculorum euasionem, sed ipsi in periculis, maiori cum proposito veritatis annuntiauerunt praedicationem. Patientia namque firmus in eo posita est, inquit S. Thomas, vt propter tristitias, quae ab aliis inferuntur, quae acunque sint, homo non recedat a bona virtutis. Solet enim dæmone talia excitare, contra benefacta ab aliis. Nam, vt scribit S. Chrysostomus, si quando ea quae secundum Deum sunt, attingere volueris, multa praeterinde pericula, multa detrimenta, multas mortes sustinebis: nec id arbuteris extraneum, neque turberis his contingentiis. Etsi, inquit, si accesseris seruire Domino, prepara animam tuam ad temptationem, nemo certare volens, sine vulneribus coronam expectat. Cum igitur ipse quid boni egeris, atque contraria receperis, vel alterum id ipsum videris patientem, latere & gaudere, neque a proposito concidias, neque fias desitor, sed magis cum maiori proposito superincumbe, tamen si milites videris diabolus recidentem tuos gressus, nunquam aut deficias, aut recidas. Quoniam quidem & Apostoli, cum predicabant, verberati continuo, mancipati vinculis, non post periculorum euasionem, sed ipsi in periculis, maiore cum proposito veritatis annuntiauerunt praedicationem. Insigne praebuit huius rei exemplam S. Catharina Senensis. Nam cum esset infamata grauissimè (quasi virginitatis iacturam, fecisset) a quadam fæminâ canero fatenti ihflluente, cui domum recepta, fidelissimè seruebat, & Catharina Mater non ferens tantam notam, innocenti filiae, & familiae suae ab ingrata fæminâ inuitam, veraret, ne amplius illi ingrata feriret, sed domo eam expelleret, Catharina, etsi magno afficeretur dolore ob sui infamiam (quâ tamen soli Christo Domino, nulli alteri repræsentauerat) summis precibus, adducto Dei, & Christi exemplo, qui ingratissimis hominibus benefacere non cessat, id à Matre impetrauit, vt licet

apta, omnia posset illi fæminæ caritatis obsequia impendere: quibus & hoc addidit, vt fæminam fatidam ex capote illius in lancem effusam, ad sui victoriam ebiberet. Post quæ facta, Christus Dominus ei apparuit, laudauit quod quod sinistras de se iniquè infamata opinioniones hominum non curasset, sed in bene ceptis perrexisset, ideoque ad caelestem de suo latere (cui eius os applicuerat, manu suâ caelesti eam attrahens) liquorem sugendum admouit, cum indicibili Catharinae consolatione & gustu. In tribulationis camino examinatus, monet B. Laurentius de obed. Lulipianus, Caueant retrocedere, & inceptum exer- citium spirituale deferere, ne aereis potestatibus ac inuentibus hominibus ridiculum fiat, cunctorumq; praeteriorum laborum amittant fructum. Nautarum erudiamur exemplo, qui spumantis aquaris, ventorumq; flantium impetum formidantes, nequaquam ab inchoato nauigationis itinere intentionis suae reflectunt obtutum. Nam procellarum tempore irruente, imminetia student vitare pericula, classemq; a naufragio eripere. Nempe pacato mari, prosperis spirantibus ventis, deperditas resumunt vires, securi efficiuntur, & alacres gratiarum pro transacto discrimine Deo referunt actiones &c. Quod nauta corporaliter, hoc Christi milites in agone probati, spiritualiter accicare conentur. Assuetam vitique intus abundare delictis, & penuriam pati: esurire, & gustare quàm suauis est Dominus, gaudere in Domino, & tristari propter Dominum. Nam si corporis pulchritudo, vt scribit S. Ilidorus Pelusiota, nec ob stupores immutatos, verum etiam inter lacrymas retinetur: quanto minus anima decor ob incurrentes tentationes, etiam si in calamitatibus rescat, immutari debet? Immutaretur autem decor animæ, si deflisteret a bene ceptis actibus & rebus. Vt enim ait S. Chrysostomus, Anima ornatus penes eos solos est, qui cum virtute viuunt. quod etiam ait S. Bernardus. Atque ita non desistendo a bene ceptis virtutem colat. Quâ de re sic idem S. Ilidorus Pelusiota, inquit: Eos, qui acceptas contumelias philosophico ac patienti animo ferre minimè volunt, hac duo ad patientiam hortari debent. Alterum, quod eos, qui contumeliam inferunt, nihil aequè disferuat, vt eorum, qui contumeliâ afficiuntur, patientia. Alterum, quod nullâ ratione ipsos aequè vlcisè queamus, quam virtutem colendo. Quod si minus fidei habendum putat, quidnam de hac re veterum quidam pronunciant, audi: Rogatus enim à quodam, quâ ratione hostem vlcisceretur, respondit: Si ipse probum atque honestum virum te praebueris. Cùm igitur qui virtutem ac patientiam colit, moriferas hostibus plagas insigat, quin nos haec arma & praesidia plurimi estimamus: Huc spectat & monitum S. P. N. Ignatij, relicum in Exercitiis inter 14. regulas potissimum Exercitiis primè hebdomadè conuenientes, vbi regula quinta sic ait: Quod tempore desolationis, nihil delibendum, aut inuoluendum est circa propositum animi, aut vitae statum, sed in eis perseverandum, quae fuerint prius constituta, pita, precedente die, vel hora consolationis. Talis fuit patientissimus Iob, qui 6.

